

БОЯНЪ ГЕОРГИЕВЪ

ПРОСЯКИНЯТА НА МОСТА

Прибирайки се от работа въ къщи, всъки денъ трѣбваше да минавамъ по моста, който съединяваше дветѣ части на града. И всъки денъ, свита, трепереща, тамъ виждахъ една старица, която умолително протѣгаше ръка. Колко скръбъ, и срамъ, и зла неволя имаше въ тоя жестъ! А очитѣ ѝ! Тъмни, черни, заобиколени съ бръчки, тѣ бѣха пропити съ безмѣрна жалъ и постоянно влажни, сякашъ невидими сълзи струеха отъ душата ѝ и се силѣха да изгласкатъ навънъ напластената въ нея мѣка. Тѣга лѣхаше отъ цѣлата ѝ фигура и такава немощъ прозираше въ отпавения къмъ минувачитѣ погледъ, че винаги когато я виждахъ, злата ѝ сѣдба, която я бѣ довела до това незавидно мѣсто, будѣше въ сърцето ми най-живо състрадание. И винаги ѝ давахъ колкото можехъ.

Така, съ течение на времето, между насъ се породѣ едно нѣмо приятелско участие. Когато я наближавахъ, чертитѣ ѝ тутакси се оживяваха и лекъ изразъ на радостъ заедно съ следа отъ усмивка пробѣгваше за мигъ по измъченото ѝ лице. А когато пустнѣхъ монетата въ ръката ѝ, отъ старческитѣ ѝ гърди се откъсваше дълбока, пресеканата въздишка, придружени съ думи на гореща благодарностъ.

Мисълта за тая нещастна старица започна често да ме занимава. Тя не бѣше одърпана, мръсна и вонеща, каквито обикновено сѣ просяцитѣ. Нито пъкъ имаше тѣхния затѣплѣли или престорено-жаленъ видъ. Напротивъ, лицето ѝ бѣ умно и истинска скръбъ се четѣше по него. Само нѣкаква голѣма трагедия, крайна бедностъ и пълна самота можеха да накаратъ тая жена да проси. Учудено

се питахъ, нѣма ли близки, къде нощува и коя е причината, за да стигне до това окаяно състояние? Недоумението ми се реши много скоро и съвсемъ неочаквано за мене.

Бѣше мраченъ есененъ денъ. Отъ навъсеното, свиснало току до земята небе падаше студенъ, сякашъ черенъ дъждъ, който злобно се провираше изъ всѣка намѣрена отъ него пролука. Сърдитѣ вѣтрѣ пъкъ го подемаше и плискаше върху лицето. Тежка мъгла лазѣше по земята. Навсѣкжде мракъ. На петъ крачки отпредъ нищо не се виждаше. А когато трѣгнахъ по моста, като че ли потънахъ въ бездна. Вѣтрѣтъ остро пищѣше, издуваше дрехитѣ, грабѣше шапките, долу рѣката бучеше, вълни леденъ мразъ се възземаха нагоре и смѣсваха съ студената мъгла. И всрѣдъ тоя хаосъ тя, нещастната жена, стоеше тамъ, мокра, повече отъ всѣкога трепереща и съ такава мѣка въ очитѣ! А и кашлица раздираше гърдитѣ ѝ. Само гладъ можеше да я накара да излѣзе въ такова време. Тя поиска да ми каже нѣщо, но мъглата се плѣзна въ отворенитѣ ѝ уста, стисна гърлото ѝ и я задави. Две сълзи блеснаха подъ мъждивата свѣтлина на сякашъ изгубената въ мрака улична лампа. Бръкнахъ въ джоба си, подадохъ ѝ първата попаднала едра монета и бързо се отдалечихъ. Защото почувствувахъ, че въ очитѣ ми вече трептятъ сълзи.

Ала не изминалъ нѣколко крачки, чухъ, че нѣкой иззади задъхано викаше: „Господине, господине!“ Наоколо бѣше пусто, значи, гласътъ викаше мене. Обърнахъ се и неволно извикахъ отъ изненада. Бѣше старицата. Тя тичаше или по-скоро залиташе, съ коса, излѣзла